

Ministarstvo
finansija

Adresa: Ul. Stanka Dragojevića br. 2
81000 Podgorica Crna Gora
www.mif.gov.me

Br: 05-02-322/26-2193/2

Podgorica, 05.02.2026. godine

Za: MINISTARSTVO EKOLOGIJE, ODRŽIVOG RAZVOJA I RAZVOJA SJEVERA, Eko-efikasna zgrada, Podgorica

gospodinu, Damjanu Čulafiću, ministru

Predmet: Mišljenje na Nacrt pravilnika o bližim uslovima koje u pogledu kadra i opreme treba da ispunjava pravno lice koje vrši verifikaciju izvještaja o emisiji gasova sa efektom staklene bašte

Veza: Vaš akt br. 06-322/26-165/6 od 27.01.2026. godine

Poštovani gospodine Čulafiću,

Povodom *Nacrta pravilnika o bližim uslovima koje u pogledu kadra i opreme treba da ispunjava pravno lice koje vrši verifikaciju izvještaja o emisiji gasova sa efektom staklene bašte*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Na tekst Nacrta pravilnika i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Cilj predloženog pravilnika je da utvrdi jasne i ujednačene uslove za obavljanje verifikacije izvještaja o emisijama gasova sa efektom staklene bašte. Pravilnikom se definišu zahtjevi u pogledu stručnih kompetencija, organizacije verifikacionih timova, sistema upravljanja i procedura rada, čime se obezbjeđuje dosljedna i pouzdana verifikacija podataka o emisijama u okviru sistema trgovine emisijama. Nadalje, u Izvještaju o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa navodi se da implementacija Nacrta pravilnika ne zahtijeva izdvajanje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, nema primjedbi na dostavljeni Nacrt pravilnika o bližim uslovima koje u pogledu kadra i opreme treba da ispunjava pravno lice koje vrši verifikaciju izvještaja o emisiji gasova sa efektom staklene bašte.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr Novica Vuković

PREDLOG

Na osnovu člana 55 stav 2 i člana 35 stav 14 Zakona o klimatskim promjenama ("Službeni list CG", br. 149/2025) Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera donijelo je

PRAVILNIK O BLIŽIM USLOVIMA KOJE U POGLEDU KADRA I OPREME TREBA DA ISPUNJAVA PRAVNO LICE KOJE VRŠI VERIFIKACIJU IZVJEŠTAJA O EMISIJI GASOVA SA EFEKTOM STAKLENE BAŠTE

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se bliži uslovi u pogledu stručnog kadra i opreme koje treba da ispunjava pravno lice koje vrši verifikaciju izvještaja o emisiji gasova sa efektom staklene bašte (u daljem tekstu: verifikator).

Značenje izraza

Član 2

- 1) **glavni ocjenjivač** je ocjenjivač koji je odgovorno lice za sprovođenje ocjene verifikatora u skladu sa ovim pravilnikom;
- 2) **kompetencija** je sposobnost primjene znanja i vještina za obavljanje aktivnosti;
- 3) **obim akreditacije** je skup aktivnosti za koje se akreditacija traži ili je već dodijeljena;
- 4) **ocjenjivač** je lice koje je akreditaciono tijelo imenovalo da individualno ili kao član ocjenjivačkog tima ocjeni verifikatora u skladu sa ovim pravilnikom;
- 5) **tehnički stručnjak** je lice koje ima detaljna znanja i stručnu osposobljenost o određenom predmetu, a koja je potrebna za obavljanje aktivnosti verifikacije;
- 6) **verifikator za sistem trgovine emisijama** (EU ETS) je pojedinačni član verifikacionog tima koji je nadležan za sprovođenje verifikacije izvještaja i nije vodeći verifikator za sistem trgovine emisijama;
- 7) **vodeći verifikator za sistem trgovine emisijama** (EU ETS) je verifikator koji je zadužen za vođenje i nadzor verifikacionog tima i odgovoran za sprovođenje verifikacije i izvještavanje o verifikaciji izvještaja operatera, operatora vazduhoplova ili regulisanog subjekta;

Pretpostavka usaglašenosti

Član 3

Sertifikat o akreditaciji je pretpostavka o ispunjavanju uslova iz ovog pravilnika u skladu sa utvrđenim obimom akreditacije.

Obim akreditacije

Član 4

Obim akreditacije verifikatora navodi se u sertifikatu o akreditaciji na osnovu liste djelatnosti date u Prilogu 1 koji čini sastavni dio ovog pravilnika.

Verifikator izdaje izvještaj o verifikaciji operateru, operatoru vazduhoplova ili regulisanom subjektu koji obavlja aktivnost iz Priloga 1, za koju je akreditovan u skladu sa propisom kojim je uređen način i postupak akreditacije.

Za verifikaciju izvještaja o referentnim podacima, podacima novih subjekata, godišnjih izvještaja o nivou aktivnosti i izvještaja o klimatskoj neutralnosti verifikator u obimu akreditacije ima i grupu djelatnosti pod brojem 98 iz Priloga 1.

Kontinuirana provjera kompetencija

Član 5

Verifikator utvrđuje, dokumentuje, sprovodi i održava postupak kontinuirane provjere kompetencija da bi osigurao da kompletno osoblje zaduženo za verifikacione aktivnosti ima kompetencije za dodijeljene zadatke.

U okviru postupka iz stava 1 ovog člana verifikator najmanje utvrđuje, dokumentuje, sprovodi i održava sljedeće:

- opšte kriterijume kompetentnosti za svo osoblje koje obavlja verifikacione aktivnosti;
- posebne kriterijume kompetentnosti za svaku funkciju verifikatora koji obavlja verifikacione aktivnosti, posebno za verifikatora za sistem trgovine emisijama, vodećeg verifikatora za sistem trgovine emisijama, nezavisnog revizora i tehničkog stručnjaka;
- metodu za obezbjeđivanje stalne kompetentnosti i redovne provjere efikasnosti svog osoblja koje obavlja verifikacione aktivnosti;
- postupak obezbjeđivanja stalnog osposobljavanja osoblja koje obavlja verifikacione aktivnosti;
- postupak ocjenjivanja da li je verifikacioni angažman obuhvaćen obimom akreditacije verifikatora i da li verifikator ima kompetencije, osoblje i resurse potrebne za izbor verifikacionog tima i uspješno obavljanje verifikacionih aktivnosti u traženom vremenskom okviru.

Kriterijumi kompetentnosti iz stava 2 alineja 2 ovog člana specifični su za svaki obim akreditacije u okviru koje se obavljaju verifikacione aktivnosti.

Pri provjeri kompetentnosti osoblja u skladu sa stavom 2 alineja 3 ovog člana, verifikator procjenjuje kompetentnost na osnovu kriterijuma kompetentnosti iz alineje 1 i 2 stava 2.

Postupak ocjenjivanja iz stava 2 alineja 5 ovog člana obuhvata i postupak ocjene da li je verifikacioni tim u potpunosti kompetentan i da li ima potrebno osoblje za obavljanje verifikacionih aktivnosti za određenog operatera, operatora vazduhoplova ili regulisani subjekat.

Verifikator utvrđuje opšte i posebne kriterijume kompetentnosti u skladu s odredbama ovog pravilnika.

Verifikator redovno prati rad svog osoblja koje obavlja verifikacione aktivnosti kako bi potvrdio njihovu stalnu kompetentnost.

Verifikator redovno preispituje postupak provjere kompetencija iz stava 1 ovog člana kako bi osigurao da se:

- opšti i posebni kriterijumi kompetentnosti razvijaju u skladu sa zahtjevima u pogledu kompetencija utvrđenih ovim pravilnikom;
- rješavaju svi problemi koji se eventualno utvrde u vezi s određivanjem opštih i posebnih kriterijuma kompetentnosti;
- svi zahtjevi u okviru postupka provjere kompetencija, prema potrebi, ažuriraju i održavaju.

Verifikator ima sistem evidencije rezultata aktivnosti sprovedenih u okviru postupka provjere kompetencija iz stava 1 ovog člana.

Dovoljno kompetentan ocjenjivač ocjenjuje kompetencije i efikasnost verifikatora za sistem trgovine emisijama i vodećeg verifikatora za sistem trgovine emisijama.

Kompetentan ocjenjivač vrši nadzor nad verifikatorom za sistem trgovine emisijama i vodećim verifikatorom za sistem trgovine emisijama tokom verifikacije izvještaja operatera, operatora vazduhoplova ili regulisanog subjekta na lokaciji postrojenja, operatora vazduhoplova ili regulisanog subjekta, u zavisnosti od slučaja, kako bi utvrdio da li ispunjavaju kriterijume kompetentnosti.

Ako izvršilac ne dokaže da u potpunosti ispunjava kriterijume kompetentnosti za konkretan zadatak koji mu je dodijeljen, verifikator utvrđuje i organizuje dodatno osposobljavanje ili praktični rad pod nadzorom sve dok izvršilac ne dokaže da ispunjava kriterijume kompetentnosti.

Timovi za verifikaciju

Član 6

Za svaki angažman verifikator okuplja tim za verifikaciju koji može sprovesti propisane verifikacione aktivnosti.

Tim za verifikaciju sastoji se najmanje od vodećeg verifikatora za sistem trgovine emisijama, a u slučajevima kada verifikator tokom predugovorne procjene obaveza i na osnovu strateške analize zaključi da je to potrebno, i odgovarajućeg broja verifikatora za sistem trgovine emisijama i tehničkih stručnjaka.

Za nezavisnu reviziju verifikacionih aktivnosti povezanih s određenim verifikacionim angažmanom, verifikator u skladu sa zakonom imenuje nezavisnog revizora.

Nezavisni revizor nije član verifikacionog tima.

Svaki član tima ispunjava sljedeće uslove:

- jasno razumije svoju ulogu u postupku verifikacije;
- može efikasno da komunicira na jeziku potrebnom za obavljanje svojih posebnih zadataka.

Verifikacioni tim sastoji se od najmanje jedne osobe koja ima tehničke kompetencije i znanja potrebna za ocjenjivanje posebnih tehničkih aspekata praćenja i izvještavanja povezanih s djelatnostima iz Priloga 1 koje sprovodi postrojenje, operator vazduhoplova ili regulisani subjekat.

Među članovima verifikacionog tima mora biti i osoba koja može da komunicira na crnogorskom jeziku ili jeziku potrebnom za verifikaciju izvještaja operatera, operatora vazduhoplova ili regulisanog subjekta. u drugoj državi u kojoj verifikator sprovodi verifikaciju.

Ako verifikator sprovodi verifikaciju izvještaja o referentnim podacima, izvještaja o podacima novog subjekta, godišnjih izvještaja o nivou aktivnosti ili izvještaja o klimatskoj neutralnosti, u verifikacionom timu mora se nalaziti i najmanje jedna osoba koja ima tehničke kompetencije i znanja potrebna za ocjenu posebnih tehničkih aspekata prikupljanja, praćenja i izvještavanja o podacima relevantnim za dodjelu besplatnih emisisionih kredita.

Ako se verifikacioni tim sastoji od jedne osobe, ta osoba mora da ispunjava sve zahtjeve u pogledu kompetencija verifikatora za sistem trgovine emisijama i vodećeg verifikatora za sistem trgovine emisijama, kao i zahtjeve iz stava auditora prema EU ETS direktivi, kao i zahtjeve iz st. 5,6, 7 i 8 ovog člana.

Zahtjevi u pogledu kompetencija verifikatora za sistem trgovine emisijama i vodećeg verifikatora za sistem trgovine emisijama

Član 7

Verifikator za sistem trgovine emisijama posjeduje najmanje sljedeće kompetencije za obavljanje verifikacije:

- poznavanje propisa EU o trgovini emisijama, ako je riječ o verifikaciji izvještaja o referentnim podacima, izvještaja o podacima novog učesnika, godišnjeg izvještaja o nivou aktivnosti ili izvještaja o klimatskoj neutralnosti, ovog pravilnika, relevantnih standarda, drugih relevantnih propisa, primjenljivih smjernica i relevantnih uputstava i propisa države u kojoj sprovodi verifikaciju;
- znanje i iskustvo u oblasti revizije podataka i informacija, posebno u pogledu:
- metodologija revizije podataka i informacija, uključujući primjenu nivoa materijalnosti i ocjenjivanje materijalnosti grešaka;
- analiziranja inherentnih rizika i kontrolnih rizika;
- tehnika uzorkovanja povezanih s uzorkovanjem podataka i provjerom kontrolnih aktivnosti;
- ocjenjivanja baza podataka i informacionih sistema, sistema informacione tehnologije, aktivnosti toka podataka, kontrolnih aktivnosti, sistema kontrole i postupaka za kontrolne aktivnosti;
- sposobnosti za obavljanje aktivnosti povezanih s verifikacijom izvještaja operatera, operatera vazduhoplova ili regulisanog subjekta u skladu sa posebnim propisom;
- znanje i iskustvo povezano s tehničkim aspektima praćenja i izvještavanja specifičnim za predmetni sektor, koji su relevantni za djelatnosti iz Priloga 1 u okviru kojeg verifikator za sistem trgovine emisijama sprovodi verifikaciju.

Vodeći verifikator za sistem trgovine emisijama ispunjava zahtjeve u pogledu kompetencija verifikatora za sistem trgovine emisijama i dokazuje da je sposoban da vodi tim za verifikaciju i snosi odgovornost za obavljanje verifikacionih aktivnosti u skladu s ovim pravilnikom.

Kompetencije nezavisnog revizora

Član 8

Nezavisni revizor ima odgovarajuća ovlašćenja za reviziju nacrtu izvještaja o verifikaciji i interne verifikacione dokumentacije u skladu sa zakonom.

Nezavisni revizor ispunjava zahtjeve za vodećeg verifikatora za sistem trgovine emisijama u skladu sa članom 7 ovog pravilnika.

Nezavisni revizor ima odgovarajuće kompetencije za analizu dostavljenih informacija na osnovu kojih potvrđuje potpunost i cjelovitost informacija, za upozoravanje na nedostatak informacija ili kontradiktorne informacije, kao i za provjeru protoka podataka, kako bi ocijenio da li je interna verifikaciona dokumentacija potpuna i da li pruža dovoljno informacija za reviziju nacrtu izvještaja o verifikaciji.

Angažovanje tehničkih stručnjaka

Član 9

Prilikom obavljanja verifikacionih aktivnosti verifikator može angažovati tehničke stručnjake koji posjeduju stručnost i detaljno znanje iz specifičnih oblasti, koja je potrebna kao pomoć verifikatoru za sistem trgovine emisijama i vodećem verifikatoru za sistem trgovine emisijama u obavljanju njihovih aktivnosti verifikacije.

Ako nezavisni revizor nema kompetencije za ocjenjivanje određenog pitanja u okviru postupka revizije, verifikator traži pomoć tehničkog stručnjaka.

Tehnički stručnjak ima kompetencije i stručno znanje potrebne za pružanje djelotvorne pomoći verifikatoru za sistem trgovine emisijama i vodećem verifikatoru za sistem trgovine emisijama ili nezavisnom revizoru, prema potrebi, u vezi s predmetom za koji se traže njegovo znanje i stručnost.

Pored navedenog, tehnički stručnjak ima kompetencije iz člana 7 stav 1 ovog pravilnika.

Tehnički stručnjak obavlja posebne zadatke pod vođstvom i punom odgovornošću vodećeg verifikatora za sistem trgovine emisijama tima za verifikaciju za koji tehnički stručnjak radi, ili nezavisnog revizora.

Postupci u okviru verifikacionih aktivnosti

Član 10

Verifikator uspostavlja, dokumentuje, sprovodi i održava jedan ili više postupaka za verifikacione aktivnosti utvrđene posebnim propisom i postupke i procese opisane u Prilogu 2 koji čini sastavni dio ovog pravilnika.

Pri uspostavljanju i sprovođenju postupaka iz stava 1 ovog člana verifikator obavlja aktivnosti u skladu s ovim pravilnikom i propisima kojima se uređuje način i postupak akreditacije.

Verifikator utvrđuje, dokumentuje, sprovodi i održava sistem upravljanja u skladu sa propisima kojima se uređuje način i postupak akreditacije, kako bi osigurao dosljedan razvoj, sprovođenje, poboljšanje i preispitivanje postupaka i procesa iz st. 1 i 2 ovog člana.

Sistem upravljanja uključuje najmanje sljedeće:

- poslovnu politiku i raspodjelu odgovornosti;
- preispitivanje upravljanja,
- unutrašnju reviziju;
- korektivne mjere;
- mjere za postupanje s rizicima i mogućnostima i mjere za preventivno djelovanje;
- kontrolu dokumentovanih informacija.

Evidencija i komunikacija

Član 11

Verifikator vodi evidenciju, uključujući evidenciju o kompetentnosti i nepristrasnosti osoblja i upravlja njome radi dokazivanja ispunjenosti uslova propisanih ovim pravilnikom.

Verifikator redovno dostavlja informacije operateru, operatoru vazduhoplova ili regulisanom subjektu i drugim zainteresovanim stranama i čuva povjerljivost podataka dobijenih tokom verifikacije u skladu sa Zakonom.

Shodna primjena

Član 12

U pogledu zahtjeva za verifikatore koji se odnose na zahtjeve za pravna lica koja vrše validaciju i verifikaciju emisija gasova sa efektom staklene bašte, minimalnih zahtjeva za akreditaciju i zahtjeva za akreditaciona tijela shodno se primjenjuju propisi kojima se uređuje način i postupak akreditacije koji se upotrebljavaju pri akreditaciji ili drugim oblicima priznavanja.

Prestanak važenja

Član 13

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o uslovima u pogledu kadra i opreme za pravno lice koje vrši verifikaciju izvještaja o emisiji gasova sa efektom staklene bašte (Sl. list Crne Gore br. 12/21).

Stupanje na snagu

Član 14

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom listu Crne Gore.

Broj:

Ministar,

Podgorica, _____ 2026. godine

Damjan Ćulafić

Obim akreditacije

Grupa djelatnosti br.	Obim akreditacije
1a	Sagorijevanje goriva u postrojenjima, ako se upotrebljavaju samo komercijalna standardna goriva, ili ako se prirodni gas upotrebljava u postrojenjima kategorije A ili B.
1b	Sagorijevanje goriva u postrojenjima, bez ograničenja
1c	Verifikacija emisija iz sektora zgradarstva, drumskog saobraćaja i ostalih sektora
2	Rafiniranje nafte
3	— Produkcija koksa — Prženje ili sinterovanje metalnih ruda (uključujući sulfidne rude), uključujući peletiranje — Produkcija željeza ili čelika (primarno ili sekundarno taljenje), uključujući neprekidno livenje
4	— Produkcija ili prerada željeza i ferolegura — Produkcija sekundarnog aluminijuma — Produkcija ili prerada obojenih metala, uključujući proizvodnju legura
5	Produkcija primarnog aluminijuma ili aluminijum oksida (emisije CO ₂ i PFC-a)
6	— Produkcija cementnog klinkera — Produkcija kreča ili kalciniranje dolomita ili magnezita — Produkcija stakla, uključujući staklenu vunu — Produkcija keramičkih proizvoda pečenjem

	— Produkcija izolacionih materijala od mineralne vune — Sušenje ili kalciniranje gipsa ili proizvodnja gipsanih ploča i drugih proizvoda od gipsa
7	— Produkcija papirne kaše od drva ili drugih vlaknastih materijala — Produkcija papira ili kartona
8	— Produkcija čači — Produkcija amonijaka — Produkcija na veliko organskih kemikalija, uz primjenu procesa krekiranja, reforminga, djelimične ili potpune oksidacije ili sličnih procesa — Produkcija vodonika (H₂) i sintetičkog gasa — Produkcija natrijum karbonata (Na₂CO₃) i natrijum bikarbonata (NaHCO₃)
9	— Produkcija azotne kiseline (emisije CO₂ i N₂O) — Produkcija adipinske kiseline (emisije CO₂ i N₂O) — Produkcija glioksala i glioksilne kiseline (emisije CO₂ i N₂O)
10	— Kaptaza gasova s efektom staklene bašte iz postrojenja kojima se izdaje dozvola za emisiju gasova s efektom staklene bašte radi transporta i geološkog skladištenja na odobrenoj lokaciji — Transport gasova s efektom staklene bašte u svrhu geološkog skladištenja na odobrenoj lokaciji, osim emisija obuhvaćenih drugim djelatnostima za koje se izdaje dozvola za emisiju gasova s efektom staklene bašte
11	Geološko skladištenje gasova s efektom staklene bašte na odobrenoj lokaciji
12a	Vazduhoplovne djelatnosti (podaci o emisijama)

12b	Vazduhoplovne djelatnosti (efekti vazduhoplovstva koji nijesu povezani s emisijama CO ₂)
98	Druge djelatnosti u skladu s člankom 10.a i člankom 10.b stavkom 4. trećim i četvrtim podstavkom Direktive 2003/87/EZ
99	Druge djelatnosti koje su unilateralno uključene u sistem trgovine emisijama EU ETS koje treba detaljno navesti u sertifikatu o akreditaciji

Zahtjevi za verifikatore – postupci i procesi u okviru verifikacionih aktivnosti

Primjenjuju se sljedeći postupci i procesi:

- 1) proces i politika komunikacije sa operaterom, operatorom vazduhoplova ili regulisanim subjektom i drugim relevantnim stranama;
- 2) odgovarajući postupci za čuvanje povjerljivosti dobijenih informacija;
- 3) postupak rješavanja žalbi;
- 4) postupak rješavanja prigovora (uključujući indikativni vremenski okvir);
- 5) postupak izdavanja revidovanog izvještaja o verifikaciji ako je u verifikacionom izvještaju, izvještaju operatera, operatora vazduhoplova ili izvještaju regulisanog subjekta utvrđena greška nakon što je verifikator podnio verifikacioni izvještaj operateru, operatoru vazduhoplova ili regulisanom subjektu da ga oni dalje prosljede nadležnom organu;
- 6) postupak ili proces angažovanja trećih lica za obavljanje verifikacionih aktivnosti;
- 7) postupak ili proces kojim se osigurava da verifikator preuzme punu odgovornost za aktivnosti verifikacije koje obavljaju ugovorni izvršioci;
- 8) procesi kojima se osigurava pravilno funkcionisanje sistema upravljanja, uključujući:
 - procese za preispitivanje sistema upravljanja najmanje jednom godišnje, pri čemu između pojedinačnih preispitivanja ne smije proći više od 15 mjeseci;
 - procese za sprovođenje internih revizija najmanje jednom godišnje, pri čemu između tih revizija ne smije proći više od 15 mjeseci;
 - procese za utvrđivanje nesuklađenosti u aktivnostima verifikatora, upravljanje tim nesuklađenostima i preduzimanje korektivnih mjera za njihovo otklanjanje;
 - procese za utvrđivanje rizika i mogućnosti u aktivnostima verifikatora i preduzimanje preventivnih mjera za ublažavanje tih rizika;
 - procese za kontrolu dokumentovanih informacija.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ	MINISTARSTVO EKOLOGIJE, ODRŽIVOG RAZVOJA I RAZVOJA SJEVERA
NAZIV PROPISA	Pravilnik o bližim uslovima koje u pogledu kadra i opreme treba da ispunjava pravno lice koje vrši verifikaciju izvještaja o emisiji gasova sa efektom staklene bašte

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?
- Predloženi pravilnik uspostavlja jasne i ujednačene uslove koje moraju ispunjavati pravna lica koja vrše verifikaciju izvještaja o emisijama gasova sa efektom staklene bašte. Time se obezbjeđuje dosljedan kvalitet verifikacije, pouzdanost podataka i pravilno funkcionisanje sistema trgovine emisijama.
- Potreba za donošenjem pravilnika proizilazi iz nepostojanja detaljno propisanih zahtjeva u pogledu stručnog kadra, kompetencija, opreme i procedura koje verifikatori treba da primjenjuju. Zbog toga je bilo neophodno normativno precizirati uslove i način obavljanja verifikacije.
- Bez jasno definisanih pravila moglo bi doći do razlika u kvalitetu verifikacije i smanjene uporedivosti podataka o emisijama. To bi otežalo nadzor nad primjenom propisa i umanjilo pouzdanost sistema izvještavanja i trgovine emisijama.
- Najviše su pogođeni nadležni organi i regulatorni sistem, koji se oslanjaju na tačne i vjerodostojne verifikovane podatke. Indirektno, operatori postrojenja, operatori vazduhoplova i regulisani subjekti mogu biti izloženi neujednačenim verifikacionim postupcima, što može dovesti do dodatnih administrativnih zahtjeva i nejasnoća.
- Bez donošenja pravilnika zadržale bi se razlike u pristupu i kvalitetu verifikacije, što bi vremenom otežalo obezbjeđivanje dosljednih i pouzdanih podataka. Time bi se usporilo dalje unapređenje sistema izvještavanja i usklađivanje sa zahtjevima sistema trgovine emisijama.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.
- Cilj predloženog pravilnika je da utvrdi jasne i ujednačene uslove za obavljanje verifikacije izvještaja o emisijama gasova sa efektom staklene bašte. Pravilnikom se definišu zahtjevi u pogledu stručnih kompetencija, organizacije verifikacionih timova, sistema upravljanja i procedura rada, čime se obezbjeđuje dosljedna i pouzdana verifikacija podataka o emisijama u okviru sistema trgovine emisijama.
- Ciljevi pravilnika su u potpunosti usklađeni sa Zakonom o klimatskim promjenama („Sl. list Crne Gore, br.149/2025) jer se njime razrađuju i sprovode zakonski zahtjevi u oblasti verifikacije emisija i akreditacije verifikatora. Na taj način pravilnik doprinosi funkcionalnom sprovođenju državne politike u oblasti klimatskih promjena, posebno u dijelu koji se odnosi na kontrolu kvaliteta i vjerodostojnost podataka o emisijama gasova sa efektom staklene bašte.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulativnu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

- Moguće opcije obuhvataju: zadržavanje postojećeg stanja bez donošenja podzakonskog akta, primjenu neregulativnih mjera poput dobrovoljnih smjernica, kao i donošenje pravilnika. Imajući u vidu da Zakon o klimatskim promjenama propisuje obavezu uređivanja uslova za verifikatore podzakonskim aktom, status quo i neregulativni pristup ne bi omogućili sprovođenje zakonskih zahtjeva na propisan način.
- Preferirana opcija je donošenje pravilnika, jer je to zakonom predviđeni način za utvrđivanje jasnih i obavezujućih uslova za obavljanje verifikacije izvještaja o emisijama gasova sa efektom staklene bašte. Ovim pristupom obezbjeđuje se standardizovan, transparentan i kontrolisan rad verifikatora, u skladu sa Zakonom o klimatskim promjenama i zahtjevima sistema trgovine emisijama.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.
- Rješenja predviđena pravilnikom direktno utiču na pravna lica koja obavljaju verifikaciju izvještaja o emisijama gasova sa efektom staklene bašte, jer im se propisuju jasni zahtjevi u pogledu organizacije rada, kompetencija osoblja, uspostavljanja sistema upravljanja i sprovođenja verifikacionih postupaka. Pozitivni efekti ogledaju se u unapređenju kvaliteta i ujednačavanju verifikacione prakse, kao i jačanju povjerenja u verifikovane podatke. Indirektno, koristi imaju i operateri postrojenja, operatori vazduhoplova i drugi regulisani subjekti, kroz transparentniji i profesionalniji verifikacioni proces. Negativni uticaji mogu se odnositi na potrebu prilagođavanja poslovanja i dodatne organizacione zahtjeve, naročito kod manjih verifikatora, ali su oni ograničeni i srazmjerni cilju propisa.
- Primjena pravilnika ne stvara troškove za građane, niti direktne troškove za privredu u cjelini, uključujući mala i srednja preduzeća. Troškovi se odnose isključivo na pravna lica koja žele da obavljaju verifikacione aktivnosti i ogledaju se u uspostavljanju internih procedura, sistema upravljanja, evidencija i procesa stalne provjere kompetencija, što predstavlja uobičajeni dio profesionalnog obavljanja ove djelatnosti.
- Pozitivni efekti pravilnika u potpunosti opravdavaju navedene organizacione i administrativne zahtjeve, jer se njima obezbjeđuje tačna, pouzdana i dosljedna verifikacija podataka o emisijama, smanjuje rizik od grešaka i jača integritet sistema trgovine emisijama.
- Pravilnik propisuje jasne, objektivne i transparentne uslove koje mora ispuniti svako pravno lice koje želi da obavlja verifikaciju emisija, čime se obezbjeđuju jednaki uslovi za učešće na tržištu i fer konkurencija. Iako propis ne sadrži posebne mjere za podsticanje osnivanja novih subjekata, on omogućava ulazak novih verifikatora koji ispunjavaju propisane kriterijume.
- Primjena pravilnika podrazumijeva određena administrativna opterećenja u vidu vođenja evidencija, uspostavljanja procedura i sistema upravljanja, ali su ta opterećenja nužna i

opravdana prirodom verifikacionih aktivnosti. Ovi zahtjevi ne predstavljaju neopravdane biznis barijere, već standarde koji doprinose profesionalizaciji i kvalitetu tržišta verifikacije emisija.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze?;
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.
 - Za implementaciju nijesu potrebna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore.
 - Za implementaciju nijesu potrebna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore.
 - Implementacijom ovog pravilnika ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.
 - Za implementaciju pravilnika nijesu potrebna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore.
 - Usvajanjem pravilnika ne predviđa se donošenje novih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze.
 - Implementacijom ovog pravilnika neće se ostvariti prihod za budžet Crne Gore.
 - Ovim aktom neće se izazvati finansijski izdaci po budžet Crne Gore, pa shodno tome nije rađen obračun istih.
 - Nisu postojale sugestije Ministarstva finansija.
 - Nije bilo primjedbi.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti
- Za pripremu pravilnika angažovan je eksterni konsultant kroz projekat "Policy and Legal Advice Centre (PLAC)" za Crnu Goru, koji je finansiran od strane EU.
- Konsultacije su sprovedene kroz rad angažovanog konsultanta koji je izradio nacrt pravilnika u saradnji sa nadležnim organom.

7. Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

- Potencijalne prepreke u primjeni pravilnika mogu se odnositi na ograničene kadrovske i tehničke kapacitete pojedinih verifikatora, potrebu za dodatnim vremenom za uspostavljanje propisanih procedura i sistema upravljanja, kao i na trajanje postupka akreditacije i početno upoznavanje svih učesnika sa novim obavezama.
- Tokom primjene pravilnika sprovodiće se nadzor nad radom verifikatora, provjera ispunjenosti propisanih uslova i kompetencija, kontinuirana komunikacija sa relevantnim subjektima, kao i praćenje dosljedne primjene propisanih postupaka, u cilju ostvarivanja ciljeva pravilnika.
- Ispunjenje ciljeva mjeriće se stepenom ispunjenosti propisanih uslova i kompetencija verifikatora, kvalitetom i pouzdanošću verifikovanih izvještaja, blagovremenom primjenom propisanih postupaka i smanjenjem nepravilnosti u procesu verifikacije.
- Za sprovođenje monitoringa i evaluacije evaluaciju primjene pravilnika zadužena je Agencija za zaštitu životne sredine.

MINISTAR
Damjan Ćulafić

Datum i mjesto

Podgorica, 27.01.2026. godine

